

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 088 11 88 671
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

██████████
██████████@overijssel.nl
Zaaknummer 6100085

Stichting deltaWonen

██████████
Postbus 604
8000 AP ZWOLLE

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
15.02.2021	2021/0019301	4	14 december 2020	

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte ██████████,

██████████ van het adviesbureau Ecogroen B.V. heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 14 december 2020² ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege de sloop van 22 woningen en nieuwbouw van complex 3821 aan de Rozenstraat en Anjerstraat in Kampen. In deze brief geven wij ons besluit weer.

Besluit

Wij besluiten u een ontheffing³ te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn en van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om nesten en rustplaatsen van de huismus en gierzwaluw opzettelijk te vernielen of te beschadigen⁴, en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁵.

Deze ontheffing heeft betrekking op de sloop en nieuwbouw van woningen van complex 3821 aan de Rozenstraat en Anjerstraat in Kampen.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om de vier soorten opzettelijk te (ver)storen⁶. Dit omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk (ver)storen van deze soorten te voorkomen, zoals het tijdig realiseren van alternatieve verblijfplaatsen en/of het werken buiten de kwetsbare perioden.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 februari 2024.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in bijlage 1.

¹ In het kader van art. 3.4, tweede lid en 3.8, eerste lid Wnb

² EDO-kenmerk 2020/0353117

³ Op basis van art. 3.4, tweede lid en 3.8, eerste lid Wnb

⁴ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

⁶ Art. 3.1, vierde lid i.s.m. het vijfde lid en art. 3.5, lid 2 Wnb

- De aanvraag van 14 december 2020 en de bijbehorende stukken te weten 'R. Olthof (2020). Activiteitenplan Complex 3821, Kampen. Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming. Rapport 19-404. Ecogroen bv Zwolle'.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁷.

De verschuldigde leges zijn:

Artikel Code	Artikel omschrijving	Leges bedrag
7.6.2	WNB aanvraag ontheffing art.3.3, 3.8 en 3.10 soortenbescherming infrastructureel werk, ruimtelijke inrichting	€ 3.025,00
Totaal leges		€ 3.025,00

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met [REDACTED] te bereiken tijdens kantooruren op nummer [REDACTED]. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2020-004486 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

[REDACTED]
Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit
Bijlage 3	Locatie tijdelijke maatregelen
Bijlage 4	Locatie permanente maatregelen

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Kampen;
- Ecogroen B.V., [REDACTED], Zuiderzeelaan 53, 8017JV Zwolle.

⁷ Belastingverordening Overijssel

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 088 - 118 86 73.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (2021/0019301). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het 06-telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁸, inclusief het 06-telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking (2021/0019301).Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

Soortspecifiek

5. Ontheffinghouder houdt bij de planning van de werkzaamheden (zoals ongeschikt maken en sloop) rekening met de kwetsbare perioden van de gierzwaluw, huismus en de gewone en ruige dwergvleermuis. Dit zijn globaal:
 - a. de voortplantingsperiode van de huismus van maart tot en met augustus en de winterperiode van december tot en met februari (met aaneengesloten vorstperioden van minimaal drie dagen met overdag temperaturen lager dan 0 graden Celsius);
 - b. de voortplantingsperiode van de gierzwaluw loopt van half april tot en met half augustus;
 - c. de paarperiode van de gewone en ruige dwergvleermuis van augustus tot oktober en de overwinteringsperiode van november tot en met maart.Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende soort.

Ongeschikt maken verblijfplaatsen vogels

6. Drie tot vijf dagen voorafgaand aan de werkzaamheden worden nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw en huismus ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken wordt buiten de kwetsbare perioden uitgevoerd. Het ongeschikt maken gebeurt door het afdichten van ruimten onder gevel- en nokpannen en de onderste rij pannen bij de dakvoet met gaas of rugvulling (stroken schuimrubber). Het ongeschikt maken vindt plaats onder begeleiding van een deskundig ecooloog op het gebied van de huismus en de gierzwaluw. In het logboek wordt aangetekend hoe uitvoering aan dit voorschrift is gegeven.

Gierzwaluw

7. Vóór 15 april 2021 zijn in totaal vijf gierzwaluwkasten (type GZT1 of kwalitatief vergelijkbaar) opgehangen aan het apotheekgebouw 'Ebbingepoort' op circa 100 meter van het projectgebied. Op de locaties als weergegeven in bijlage 3. De tijdelijke kasten blijven tenminste hangen tot nadat de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd. De tijdelijke voorzieningen worden alleen buiten de kwetsbare periode van de gierzwaluw verwijderd.
8. In de nieuwbouwwoningen worden permanente voorzieningen voor gierzwaluw gerealiseerd. Dit door het aanbrengen van vijf inmetSELstenen, o.a. in de kopgevel met de oorspronkelijke nestplaats. Deze worden in de bovenste rand van de gevel aangebracht. Benodigde ruimte kan uitgeslepen of gebikt worden, waarna de neststeen (verzonken) ingemetseld kan worden. Dit gebeurt op de locatie als weergegeven in bijlage 4.

Huisumus

9. Voor 14 december 2020 zijn binnen 100 meter van de huidige verblijfplaatsen, tien nestkasten voor huismus opgehangen (type HMT1 of kwalitatief vergelijkbaar). Op de locaties als weergegeven in bijlage 3. De tijdelijke kasten blijven tenminste hangen tot nadat de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd. De tijdelijke huismussenkasten worden alleen buiten de kwetsbare periode van de huismus verwijderd.
10. Ontheffinghouder maakt na de werkzaamheden het dak van de nieuwbouw woningen geschikt voor huismussen. De ruimte onder de dakpannen is toegankelijk door het plaatsen van vogelschroot aan de voor- en achtergevels van alle woningen, zoals weergegeven in bijlage 4. De ruimte is qua eigenschappen geschikt om te kunnen nestelen. In het logboek wordt aangetekend hoe uitvoering aan dit voorschrift is gegeven.

Gewone en ruige dwergvleermuis

11. Drie tot vijf dagen voorafgaand aan de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen van de gewone en ruige dwergvleermuis ongeschikt gemaakt. Dit vindt plaats buiten de kwetsbare perioden van de vleermuizen. Ontheffinghouder sluit alle toegangsoeningen af door het plaatsen van exclusion flaps en/of spouwborstels en vergelijkbare methoden. Alle potentiële openingen worden afgesloten, waarbij dieren, indien nodig, nog de gelegenheid hebben de verblijfplaatsen te verlaten. Het

ongeschikt maken vindt plaats onder begeleiding van een deskundig ecooloog op het gebied van de gewone en ruige dwergvleermuis. In het logboek wordt aangetekend hoe uitvoering aan dit voorschrift is gegeven.

12. Na het ongeschikt maken van verblijfplaatsen van vleermuizen wordt een nacontrole uitgevoerd naar aanwezigheid van dieren met behulp van een batdetector. Deze controle wordt 3 tot 5 na het ongeschikt maken, uitgevoerd door de ecologisch deskundige, onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen ($> 10^{\circ}\text{C}$, weinig wind en maximaal motregen). Indien alsnog vleermuizen worden aangetroffen, dan worden extra maatregelen getroffen om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure zal herhaald worden totdat geen exemplaren meer waargenomen worden. De sloopwerkzaamheden starten pas als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn.
13. Voor 15 februari 2021 zijn twaalf kasten voor vleermuizen opgehangen (type VMT1 of kwalitatief vergelijkbaar) geplaatst. De kasten zijn geplaatst op de locatie zoals weergegeven in bijlage 3. De kasten hebben een vrije aanvliegroute, zijn minimaal op 7 meter hoogte opgehangen en zijn vrij van verstoring tijdens de werkzaamheden. De tijdelijke kasten blijven tenminste hangen tot nadat de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en minimaal zes maanden beschikbaar zijn in de actieve periode van gewone dwergvleermuis. De kasten worden alleen buiten de kwetsbare perioden verwijderd.
14. Ontheffinghouder biedt na de werkzaamheden permanente voorzieningen aan in de vorm van inbouwkasten. Er worden 12 inbouwkasten (type VMPM1 of vergelijkbaar) voor vleermuizen geplaatst op verschillende windrichtingen in de woningen van beide straten. De kasten worden zo hoog mogelijk geplaatst in de woning geplaatst. Ze worden geplaatst op de locatie als weergegeven in bijlage 4. De kasten zijn geschikt voor dezelfde functie als de te vernietigen verblijfplaatsen.

Overige zaken

15. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw, huismuis, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.
16. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat dan om het bijhouden van data van uitvoeren in relatie tot weersomstandigheden, rapportage controles en afweging voor locaties en specificaties van de tijdelijke permanente verblijfplaatsen, wijze van ongeschikt maken, resultaten controle met batdetector en oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de handhaver aan hem/haar getoond.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	8
A1	Bevoegdheid	8
A1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A2	Procedure	8
A2.1	Overeenstemming andere provincie	8
A2.2	Adviesverzoek aan gemeente	8
A2.3	Relevante overige besluiten	8
A3	Toetsingskader soorten	8
A3.1	Wettelijke regels	8
A3.2	Provinciaal beleid	9
A3.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	9
B	WEERGAVE VAN DE FEITEN	10
B1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	10
B1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	10
B1.2	Doel van het project	10
B1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	10
B1.4	Periode	11
B1.5	Onderliggende documenten	11
B1.6	Aanvullende gegevens	11
C	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	11
C1	Inhoudelijke beoordeling	11
C1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	11
C1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	12
C1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	14
C1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	14
C1.5	Wettelijk belang van het project	14
C1.6	Toetsing aan overige vereisten	14
C1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	14
D	Slotconclusie	15

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van Kampen gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Kampen

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹⁰ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹¹ zijn voor de toetsing relevant.

⁹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

A3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹² is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹³ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

A3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁴ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten van de huismus en gierzwaluw zijn jaarrond beschermd. Voor deze soorten geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soorten altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

¹² Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹³ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁴ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

B WEERGAVE VAN DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

DeltaWonen wil de woningen van complex 3821 in Kampen slopen om ruimte te maken voor nieuwbouw (zie figuur hierna). Het projectgebied betreft 22 duplexwoningen met bouwjaar 1960 aan de Rozenstraat en Anjerstraat. De woningen worden gesloopt en de tuinen verwijderd.

Na de sloop worden er in totaal 31 woningen gebouwd waarvan 19 woningen aan de Rozenstraat en 12 woningen aan de Anjerstraat. De nieuwbouwwoningen aan de Rozenstraat betreffen zowel één- als tweelaagse woningen. De nieuwbouwwoningen aan de Anjerstraat betreffen zogenoemde BEBO-woningen. Dit zijn woningen met een éénlaagse woning op de begane grond en een dubbellaagse woning daarboven. In het activiteitenplan behorende bij de aanvraag is een impressie gegeven van de nieuwbouw.

Figuur 1 – projectgebied in het rood omkaderd

De start van de sloopwerkzaamheden staat gepland voor april 2021. De verwachting is dat de sloopwerkzaamheden twee maanden duren. De nieuwbouw wordt conform de huidige planning begin 2022 opgeleverd.

B1.2 Doel van het project

DeltaWonen wil haar woningaanbod verduurzamen en vernieuwen zodat ze voldoen aan de eisen van deze tijd.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van de verbodsbepalingen en soorten, zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: soorten en verbodsbepalingen

Soort	verbodsbepaling		
	nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of beschadigen ¹⁵	Opzettelijk verstoren ^{16, 17}	voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen ^{18, 19}
Huismus	X	X	
Gierzwaluw		X	
Gewone dwergvleermuis		X	X
Ruige dwergvleermuis		X	X

B1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 februari 2021 tot en met 1 februari 2024.

B1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Aanvraagformulier;
- Ondertekende en gedateerde machtiging;
- R. Olthof (2020). Activiteitenplan Complex 3821, Kampen. Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming. Rapport 19-404. Ecogroen bv Zwolle (inclusief 5 bijlagen).

B1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 12 december 2020 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd.

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de huismus, gierzwaluw, gewone en ruige dwergvleermuis bij onze toetsing.

C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het Activiteitenplan²⁰ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

¹⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁶ Art. 3.1, vierde lid Wnb

¹⁷ Art. 3.5, tweede lid Wnb

¹⁸ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹⁹ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

²⁰ Hoofdstuk 3

- Quicksan naar beschermde soorten;
- Aanvullend onderzoek in 2020 naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

Het onderzoek naar gierzwaluw wijkt af van de onderzoeksprotocollen. Het 1ste bezoek is uitgevoerd vóór 1 juni, namelijk op 24 mei. In het kennisdocument van gierzwaluw staat aangegeven dat ook de 2de helft van mei geschikt is voor het uitvoeren van gierzwaluwonderzoek. De weersomstandigheden waren optimaal (droog, helder, windstil en 14 graden) om nestlocaties van gierzwaluw vast te stellen. Dit wordt bevestigd doordat tijdens het 1ste veldbezoek op diverse plekken in de omgeving van het projectgebied al nesten van gierzwaluwen zijn vastgesteld. De onderzoeksinspanning wordt daarom door aanvrager als voldoende geacht. Wij zijn het daarmee eens en oordelen dat ze voldoende inzicht hebben gekregen in de aanwezigheid en functies van de gierzwaluw. Het onderzoek naar huismus is gebaseerd op de wijze van onderzoek in het kennisdocument. Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol 2017. Wij zijn van oordeel dat alle onderzoeken afdoende zijn uitgevoerd om de aanwezigheid en functie van verblijfplaatsen vast te kunnen stellen van de betreffende soorten.

Huisumus

Tijdens het onderzoek naar huismus zijn binnen het projectgebied tien nesten van huismus aangetroffen. De nestplaatsen zijn aangetroffen onder de 1ste en 2de rij dakpannen gezien vanaf de dakgoot en bij eindgevelpannen aan de kopgevel. De populatieomvang binnen het projectgebied wordt geschat op circa 70 exemplaren (hoogste aantallen als de jongen net zijn uitgekomen). De omliggende tuinen en openbaar groen rond nestplaatsen (veelal binnen 50 meter) worden als foerageergebied gebruikt door huismus. Het te verdwijnen groen is niet essentieel, omdat er in de omgeving ruim voldoende foerageergebied aanwezig is, zoals plekken voor stofbaden en drinkwater, voedsel en dekking in de vorm van groenblijvende struiken, coniferen en klimplanten in tuinen van omgevende woningen en het openbaar groen.

Gierzwaluw

Van de gierzwaluw is 1 nest geconstateerd. Deze bevindt zich onder het dak bij de kopgevel waar gierzwaluw via ruimte bij de schoorsteen (door loslatende loodslabben) onder het dak kan komen. De woningen zelf en aanwezige tuinen vormen geen geschikt foerageergebied voor gierzwaluw.

Gewone en ruige dwergvleermuis

Er is één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Hier is één exemplaar via de kantpan invliegend waargenomen. Via de kantpan heeft de vleermuis toegang tot het dak en de spouwmuur. De exacte locatie van de verblijfplaats is onbekend. In de zomerverblijfplaats zullen 1 tot 5 vleermuizen verblijven.

Er zijn twee paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis vastgesteld van maximaal 10 dieren. Via de ruimte bij de schoorsteen (door loslatende loodslabben) en ruimte bij de dakgoot heeft ruige dwergvleermuis toegang tot het dak en de spouwmuur. De exacte locatie van de verblijfplaatsen zijn daarom onbekend.

Het projectgebied fungeert in beperkte mate als foerageergebied voor de gewone en ruige dwergvleermuis. Deze vleermuissoorten foerageren vooral langs randen van de wijk boven wateren en in parken. Bepaalde rijen woningen en bomen zijn voor de gewone en ruige dwergvleermuis van belang als geleidend element op hun vliegroute naar foerageergebieden aan de rand van de woonwijk.

C1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan verloren:

- tien nestplaatsen van de huismus;
- één nestplaats van de gierzwaluw;
- twee paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis;
- één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag²¹, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de vier soorten. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de vier soorten zoveel mogelijk geminimaliseerd. In de voorschriften (bijlage 1) zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op het volgende:

Gierzwaluw

De sloopwerkzaamheden worden binnen het broedseizoen van gierzwaluw uitgevoerd. Voorafgaand aan de werkzaamheden (vóór 1 maart 2021) worden de woningen met verblijfplaatsen van de gierzwaluw ongeschikt gemaakt voor de gierzwaluw door de daken ontoegankelijk te maken (zie beschrijving bij de huismus). Voor terugkeer van de gierzwaluwen in Nederland (medio april 2021) worden vijf tijdelijke gierzwaluwkasten opgehangen in de directe omgeving. Hierdoor zijn er voor gierzwaluw bij terugkomst in Nederland voldoende (alternatieve) nestplaatsen aanwezig. Bovendien zijn in de omgeving ook niet bezette geschikte nestlocaties voor gierzwaluw aanwezig die gebruikt kunnen worden, namelijk bij de gebouwen Vloedijk 14 en 15. In de nieuwbouwwoningen worden permanente voorzieningen voor gierzwaluw gerealiseerd door het aanbrengen van vijf inmetSELstenen, o.a. in de kopgevel met de oorspronkelijke nestplaats. Gezien het bovenstaande zijn ruim voldoende rust- en nestplaatsen voor gierzwaluw aanwezig in de nieuwe situatie.

Huisumus

De sloopwerkzaamheden vinden plaats binnen het broedseizoen van de huismus. Voorafgaand aan de werkzaamheden (voor 1 maart 2021) worden de woningen met huismusverblijfplaatsen ongeschikt gemaakt door de daken ontoegankelijk te maken door het afdichten van ruimten onder gevel- en nokpannen en de onderste rij pannen bij de dakvoet met gaas of rugvulling (stroken schuimrubber). Aanvrager heeft aangegeven (mondelinge mededeling, 11 februari 2021) dat hier geen potentiële vleermuisverblijfplaatsen zitten, zodat er geen overwinterende vleermuizen verstoort zullen worden.

In de omgeving zijn ruim voldoende alternatieve (niet bezette) nestplaatsen aanwezig, zoals uit het onderzoek naar voren kwam. Daarnaast zijn op 14 december 2020 tien tijdelijke huismusnestkasten opgehangen aan het apotheekgebouw 'Ebbingepoort' op circa 100 meter van het projectgebied. De huismuskasten voldoen aan het gestelde van het kennisdocument. Door deze maatregelen wordt gezorgd dat er voldoende nestplaatsen voor huismus aanwezig blijven tijdens de werkzaamheden. De nieuwbouwwoningen worden opgeleverd met over de gehele lengte verhoogd vogelschroot, zoals weergegeven in bijlage 3 en 4 van de aanvraag. Door duurzame, permanente maatregelen te nemen zullen ruim voldoende rust- en nestplaatsen voor huismus aanwezig zijn in de nieuwe situatie. De staat van instandhouding zal niet negatief beïnvloed worden de werkzaamheden.

Vleermuizen

De sloopwerkzaamheden vinden plaats in de actieve periode en buiten de kwetsbare (winter)periode van vleermuizen. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de woningen waar potentiële vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn ongeschikt gemaakt voor vleermuizen door gebruik te maken van exclusion flaps. Na het ongeschikt maken wordt gecontroleerd dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn.

Uit het natuuronderzoek blijkt dat er in de omgeving ruim voldoende alternatieve (niet bezette) verblijfplaatsen voor gewone en ruige dwergvleermuis aanwezig zijn, zoals bij 1ste Ebbingestraat, Patrimoniumstraat, Plantsoenstraat en Bregittenstraat. Daarnaast worden vóór 15 februari 2021 twaalf tijdelijke vleermuiskasten opgehangen in de directe omgeving. Hierdoor hebben de vleermuizen zes maanden gewenningstijd voor aanvang paarseizoen en hebben de vleermuizen voldoende tijd om alternatieve verblijfplaatsen te vinden tijdens de werkzaamheden. In de nieuwbouwwoningen worden permanente voorzieningen voor gewone en ruige dwergvleermuis gerealiseerd door het aanbrengen van 12 inbouwkasten (type VMPM1 of vergelijkbaar) voor vleermuizen. De kasten zijn geschikt voor dezelfde functie als de te vernietigen verblijfplaatsen en voldoen aan het kennisdocument van beide vleermuissoorten. Gewone en ruige dwergvleermuis zijn opportunistische en flexibele soorten. Door de

²¹ Activiteitenplan: H5 en H6 (pagina 17 t/m 23) en bijlagen 2 t/m 4.

genomen maatregelen zijn er te allen tijde voldoende, duurzame vervangende verblijfplaatsen tijdens en na de werkzaamheden aanwezig. De staat van instandhouding wordt niet negatief beïnvloed.

C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van sloop en nieuwbouw leiden tot het vernietigen van verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1, tweede lid en artikel 3.5, vierde lid uit de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

U heeft ook ontheffing aangevraagd van het verbod om de vier soorten opzettelijk te (ver)storen²². Dit omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk (ver)storen van deze soorten te voorkomen, zoals het tijdig realiseren van alternatieve verblijfplaatsen en/of het werken buiten de kwetsbare perioden. Ontheffing van dit verbod is niet noodzakelijk.

C1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat er geen andere bevredigende oplossing is, in de aanvraag zijn alternatieven afdoende afgewogen.

Het uitvoeren van de verduurzamingsmaatregelen is locatie gebonden en kan niet op een andere plek worden uitgevoerd. Alternatieve inrichting voor de sloopwerkzaamheden zijn geen optie, aangezien alternatieve maatregelen zeer kostenverhogend werken en het doel verduurzamen niet ten volle kan worden bereikt. In Kampen en omgeving is er een grote vraag naar woningen voor het middenhuur segment en appartementen. Door het projectgebied opnieuw in te richten wordt de bebouwde ruimte optimaal (her)gebruikt en wordt het aanbod in dit segment enigszins verhoogd. Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor de huismus, gierzwaluw, gewone en ruige dwergvleermuis en overige broedvogels worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken.

C1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' (vogels) en in het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' (vleermuizen).

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond. Door de woningen te slopen en nieuwe energiezuinige appartementen te bouwen met een lagere CO₂-uitstoot, wordt voldaan aan energie afspraken met zowel het Rijk als de gemeente. Dit project draagt bij aan de doelen van het Klimaatakkoord en het verminderen van de woningnood en is dus van groot openbaar belang. Daarnaast wordt bij de wooninrichting het comfort verhoogd en zullen klachten door tocht, vocht en een slecht binnenklimaat verbeteren wat ten goede komt aan de volksgezondheid.

C1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²³ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁴. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

²² Art. 3.1, vierde lid i.s.m. het vijfde lid en art. 3.5, lid 2 Wnb

²³ Art. 1.10, derde lid Wnb

²⁴ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D Slotconclusie

De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten en rustplaatsen van de huismus en gierwaluw opzettelijk te vernielen of te beschadigen²⁵, en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen²⁶, kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast. Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

²⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb

²⁶ Art. 3.5, vierde lid Wnb

BIJLAGE 3 – KAART TIJDELIJKE VOORZIENINGEN

BIJLAGE 4 – LOCATIE PERMANENTE VOORZIENINGEN

Hieronder zijn weergegeven de globale locaties van de voorzieningen aan de kopgevels en langsgevel van de Rozenstraat. Boven: langsgevel (achterzijde) van Rozenstraat 19/21 met twee inbouwkasten voor vleermuizen (blauwe cirkel) en kopgevel Rozenstraat 20 met drie gierzwaluwneststenen (rode vierkant) en twee inbouwkasten voor vleermuizen (blauwe cirkel). Onder: kopgevel Rozenstraat 23 met twee gierzwaluwneststenen (rode vierkant) en vier inbouwkasten voor vleermuizen (blauwe cirkel). Daken worden toegankelijke gemaakt voor huismus door vogelschroot verhoogd aan te brengen op 3de panlat (gele lijn).

Rozenstraat

Hieronder zijn weergegeven de globale locaties van de voorzieningen aan de kopgevels van de Anjerstraat. Boven: kopgevel Anjerstraat 23 met twee inbouwkasten voor vleermuizen (blauwe cirkel). Onder: kopgevel Anjerstraat 16 met twee inbouwkasten voor vleermuizen (blauwe cirkel). Daken worden toegankelijke gemaakt voor huismus door vogelschroot verhoogd aan te brengen op 3de panlat (gele lijn).

Anjerstraat

Hieronder is weergegeven hoe het vogelschroot (voor de huismus) wordt geplaatst.

